

IDÉZETEK A TERMÉSZETJÁRÁSRÓL

*„Az ember nem azért turista, mert az erdőt járja – hiszen a vaddisznó is járja, mégsem turista –, hanem azért, hogy maradandó, a közt szolgáló turistalétesítményeket hozzon létre.”
dr.Téry Ödön*

* * *

*„Turista az, aki útra kél azért, mert foglalkozásának egyformasága, gondjainak sokasága közepette álmaiban feltűnik előtte egy olyan szebb világ, melyben zöldebb a fű, kékebb az ég, magasabbak a hegyek, szebbek vagy különlegesebbek a házak, barátságosabbak az emberek, s aki ez álomkép eredetijét fáradtságtól vissza nem riadva keresi – s mert hiszen e földön élünk, talán soha meg nem találja –, de azért jó kedvét el nem veszíti, hiszen örömet ez a keresés teszi.”
Báró Eötvös Loránd*

Jellegetes baranyai táj

A TERMÉSZETJÁRÁS SZABÁLYAI

1. Készülj fel alaposan és a túráidat erőnléted figyelembevételével tervezd meg!
2. Célszerűen, kényelmesen és lehetőleg terepszínűen öltözz! Ősszel azonban – a vadászati szezon idejében – érdemes figyelemfelkeltő színeket viselni (pl. láthatósági mellény).
3. A szabadban nyitott szemmel és a szépségekre fogékony szívvel járj!
4. Ne hangoskodj, élvezd csendben a természet szépségeit!
5. Tartsd be a védett területekre vonatkozó utasításokat!

leesett, a földben mély gödröt vájt, ebből pedig egy forrás tört fel. Csodatevőnek, gyógyítónak tartják, a környékeliek ide jártak betegségükben enyhülést keresni. A kápolna építése előtt egy Mária képpel ellátott oszlopot tettek a forrás mellé. A terület tulajdonosa haragudott a zarándokokra, hogy letapossák a veteményt, ezért kocsira rakta, és hazavitte az oszlopot. Mivel az ökrei elpusztultak, ezért visszavitte. Mások szerint a gazda a korábban ott állt templom köveit vitte haza lovaival, majd családtagjai hirtelen meghaltak. Miután szerencsétlenül járt, a visszavitt kövekből kápolnát emeltetett. Egy harmadik változat szerint a törökidő után vadászok jártak ezen a tájon. Egyikük megpillantott a nádasban egy női alakot, aki a víz felett lebegett. Társait is odahívta és ekkor látták, hogy a lebegő alak nem más, mint Szűz Mária. E látomás volt az alapja a kápolna megépítésének. Ma is minden évben július 2-án körmenet zarándokol ide. A kápolnát úgy építették meg, hogy az oltár a forrás fölé kerüljön, és a vizét egy csövön keresztül vezették ki a szabadba. A kápolnát 1966-ban és 1990-ben felújították. Az oltárán egy szép mozaikkép van.

A somberekai tájház

A kis pihenő után átmegyünk a halastó gátján és a völgyben folyamatosan déli irányban haladunk. Több tó mellett megyünk el (Somberek-halastavak), majd egy vízmű épülete után elérjük **Somberek** határát. (Az időnként hallatszó "lövésektől" nem kell megijedni, az a közeli gázágyúk hangja, ami a madarak elriasztását szolgálja.)

A Petőfi Sándor utcán jutunk be a faluba, majd érintjük a szerb ortodox templomot és a római katolikus templomot is. Az önkormányzat és az iskola épülete mellett megyünk át a főúton, majd a temetőhöz vezető meredek úton jutunk fel a falu feletti tetőre. Innen egy darabig dél felé gyalogolunk, majd ahol tábla jelzi, egy zúzottköves úton jutunk le a Horpács-patak völgyébe. Itt egy nemrég kialakított halastavat találunk, mellette modern rönkfából épített turistaház áll.

A somberek-i szerb templom

A somberek-i turistaszálló

Harangláb Kisgeresden

A Geresdlaki-kilátó

A kilátót elhagyva szántóföldek, majd egy keskeny horhoson érünk be **Geresdlakra**. Végigmegyünk a falu két utcáján, majd települést jelző táblánál egy majorság mellett vezető széles kocsútra térünk. Egy kereszt mellett megyünk el. Jobb oldalról szántóföldek, bal oldalról erdősáv kísér minket. Lejjebb, a **Hidáki-völgyben** újabb keresztet találunk. A marázai bekötőútnál érünk ki, és már meg is pillantjuk

a települést jelző táblát, ahol egy kis fehérre meszelt képoszlop áll. Végigmegyünk Maráza főutcáján, a keresztnél jobbra fordulunk, majd a falut déli irányban hagyjuk el. A földút az egyik oldalán dús erdőtől kísérve kiszalad a faluból, majd egy szántáson át egy hívogatóan zöldellő nyiladék felé vezet. A zöld kör jelzésen (200 m) juthatunk a csodálatos környezetben álló **Mária-kápolnához** és a **Mária-forráshoz**.

A Mária-kápolna a Szent-kúttal

A Mária-forrás és a kápolna

A nyiladékban már évszázadokkal ezelőtt is egy forrás bugyogott. A legenda egyik változata szerint Mária megjelent álmában egy juhász vak lányának, aki a tanácsára megmosta szemét a forrásban és meggyógyult. A másik változat szerint egy, a közeli szőlőjében kapáló horvát asszony vak lánya a forrás vizében megmosakodva visszanyerte látását. Attól kezdve kis zarándokhelylyé vált a környék, először egy fakápolna épült, majd később kőből és téglából egy újabb. Egykori

BÓLYTÓL MAJSIG, SÍKVIDÉKI TÖLGYESEKEN ÁT

„A természetben az a csodálatos, hogy ami csodálatos, az is természetes.”

Útvonal: Bóly – Békáspusztá – Herendi-erdő – Töttösi-erdő – Majsi-erdő – Majsi-erdészház – Majsi-halastavak – Majs

Táv: 16 km. **Szintemelkedés:** 50 m.

Jelzés: végig jelzetlen

Túránkat a **bólyi** autóbusz-váróteremtől indítjuk, és a **Batthyány-kastély** csodálatos parkján, sétatukon keresztül haladunk nyugati irányba.

A Batthyány–Montenuovo kastély Bólyban

A házakat elhagyva aszfaltúton megyünk **Békáspusztára**, az egykori Montenuovo uradalom gazdasági központjába, ahol a Békás Panziót, vadászházat, a **Szent József-kápolnát**, az **Agrártörténeti Múzeumot** és a nemrég megépített ipartörténeti kisvasút egy darabját találjuk. (A látnivalók megtekintéséhez előzetes bejelentkezés szükséges).

Ha mindent megnéztünk, akkor a keresztől dél felé indulunk, majd egy földúton érünk ki a borjádi műútra. Innen ugyanezt az irányt követve a szántás mellett haladunk, majd betérünk a **Herendi-erdőbe**, és azon végig egyenesen haladunk.

A Villányi-hegység legmagasabb tagja a Szársomlyó

A város látványosságai: négy temploma van (Szűz Mária szent neve, Virágoson a Szent Imre herceg temploma, a református templom és a szerb ortodox templom). Ezen kívül a temetőben is áll egy kápolna, a közelében pedig a kálvária stációi. Érdekes geológiai látványosság a Templom-hegy 4 hektáros természetvédelmi területe, ahol a mészkőben számtalan ammonitesz meszes váza látható. Igen híres borváros, ahol Bor múzeum, és szép műemléki pincesor látható. Ha erre járunk, térjünk be egy pincébe és kóstoljuk meg a hegy levét. Egyedülálló látványosság a Szársomlyó nevű hegy aljában a felhagyott kőbánya öblében kialakított szoborpark. A művésztelep alkotói a helyi mészkőből faragták ki a modern szobrokat. Innen szakvezetéses túrák indulnak a Szársomlyó és a magyar kikerics megtekintésére. A fokozottan védett növény hazánkban csak itt él. A szoborparkban áll a Harsány-hegyi csata emlékére állított kő. Balázs Balázs szobrászművész keresztjét is megnézhetjük, amit 2014-ben avattak fel.

***Szőlőművelés és borászat Villányban:** az elmúlt századokban a borkereskedelem feltételeinek fokozatos fejlődésével jelentek meg a kereskedő családok, akik nemcsak a bor, hanem az egyéb mezőgazdasági termények eladásában is szerepet játszottak. A fejlődés töretlen volt a filoxéra (gyökértetű) megjelenéséig. Ekkor szinte egész Európában kipusztultak a szőlők. A híres villányi szőlőnemesítőnek Teleki Zsigmondnak köszönheti egész Európa, hogy a maga által előállított oltványokkal ki lehetett védeni ennek a veszedelmes kártevőnek a pusztítását. Villány ekkor fénykorát élte, mivel tömegesen állítottak elő rezisztens oltványokat, amelyekkel szemben a filoxéra nem tudott kárt tenni. 1912-ben pezsgőüzemet létesített az uradalom.*

BAKANCSOS TÚRÁZÓKNAK AJÁNLOTT SZÁLLÁSHELYEK

Jómadár Ifjúsági Szálló (Liptód): a szálláshely a dombok közötti mély völgyben fekvő zsáktelepülésen, Liptódon található. A nyugalmat árasztó festői környezet kiváló lehetőségeket nyújt a kikapcsolódni vágyóknak, akár pihenéssel, akár aktívan szeretnék eltölteni szabadidejüket. A vendégházak és szolgáltatásai tökéletesek nyári táborok, osztálykirándulások, csapatépítő tréningek, családi és baráti hétvégék lebonyolításához.

A szálló épülete

A vendégek berendezkedhetnek önellátásra, melyhez jól felszerelt konyha, valamint szabadterei kiépített sütő- és főzőhely áll rendelkezésükre. Különbféle sporteszközöket is igénybe vehetnek a vendégek. Az étkezést igénybe vevők részére hagyományos falusi helyi ízekkel és egyéni kívánságokkal tudnak szolgálni. A szálló 40 fő befogadására alkalmas, 5 szobában (emeletes ágyakon), 4 fürdővel. Igazolt természetjárók és Turista Kártyát felmutatók szeptember 1. és április 15. között a szállásdíj árából 10% kedvezményt kapnak. Infó: Markesz István, tel.: +36-20-772-0330.

Markesz vendégház (Liptód): az előző vendégház szomszédságában található, ahhoz hasonló kivitelű. 15 fő elhelyezése biztosítható. 4 szoba, 2 fürdőszoba és 1 konyha található benne. Minősítése: 4 napraforgó. Igazolt természetjárók és Turista Kártyát felmutatók szeptember 1. és április 15. között a szállásdíj árából 10% kedvezményt kapnak. Infó: Markesz István, tel.: +36-20-772-0330.

A Gizi néni vendégház muzeális berendezése

Gizi néni Ökoporta (Liptód): az előző házzal szemközt oldalon található. Nyugodt, békés környezete ideális a kikapcsolódni vágyóknak. A vendégház nagy udvarral, kiépített sütő és főzőhellyel, valamint kemencével rendelkezik. A muzeális berendezés miatt csak családoknak, felnőtteknek kiadó. Max. 8 fő elhelyezése biztosítható. A házban 2 szoba, 1 fürdőszoba, 1 konyha (étkező) áll rendelkezésre. Minősítése: 3 napraforgó. Igazolt természetjárók és Turista Kártyát felmutatók szeptember 1. és április 15. között a szállásdíj árából 20% kedvezményt kapnak. Infó: Markesz István, tel.: +36-20-772-0330.

Faluház Panzió Véménd: a faluházban található panzió tágas tereivel, szobáival kiváló szálláshely bakancsos turisták számára. A vendégek részére 3 db 2 ágyas, 3 db 6 ágyas és 1 db 5 ágyas szoba áll rendelkezésre. Minden szoba TV-vel is felszerelt, és saját zuhanyzó és WC tartozik hozzá. A konyha főzési lehetőséget is nyújt, de kiváló közösségi tér is egyben. Infó: Schreck Bernadett, tel.: +36-69-543-025, +36-30-354-2366.